

CHROUST

listopad 2019 • Číslo 13

**Nepravidelný informační zpravodaj obcí
Dolany, Hlince, Holovousy, Chříč, Lhota, Slatina, Studená**

Předmluva

Vážení a milí čtenáři Chrousta, občané Chříče, Lhoty a sousedních okolních obcí, setkáváte se s naším časopisem po delší prodlevě způsobené různými důvody, především posledními volbami na podzim roku 2018 a též nedostatkem času, se kterým se zřejmě s různou mírou úspěchu potýkáme všichni. Od počátku našeho setkávání v zastupitelstvu obce Chříč jsme však jako představitelé obce věděli, že časopis bychom měli obnovit. Jednak proto, že podle našeho názoru plnil výborně funkci informování o akcích, které se přes rok ve Chříči, Lhotě a jejich nejbližším okolí dějí, ale též roli pomyslného setkávání místních občanů i přespolních chalupářů. V neposlední řadě se v něm bylo možné dočíst řadu zajímavých a dosud neznámých informací o historii, přírodě i památkách spoluvytvářejících naše prostředí a formujících tak vztah k místu, kde žijeme či často pobýváme.

O tom, že Chroust mnoha lidem chyběl, víme z častých reakcí a dotazů obyvatel i přespolních. Věřte, že chyběl i nám a snažili jsme se od počátku našeho volebního období jeho vydávání podpořit. Nyní jsme dospěli ke zdárnému cíli. Plánujeme, že nový Chroust v tištěné podobě bude vycházet dvakrát ročně v pravidelných intervalech jara a podzimu. Jeho elektronickou verzi bychom rádi umístili i na webové stránky obce. Potěšilo by nás, kdyby se územní rozptyl Chrousta poněkud zvětšil, ale to bude samozřejmě záviset na ochotě ostatních okolních obcí a jejich vedení i zájmu z jejich strany o časopis samotný. Zatím najdou Chroust ve schránkách všichni obyvatelé i chalupáři Chříče, Lhoty a Slatiny, do okolních obcí bude časopis distribuován vždy v několika výtiscích prostřednictvím místních obecních úřadů.

Víme, že práce editora takového časopisu je náročná a chvílemi také nevděčná, ale pokud se výsledek povede, stojí to za to. Jsme proto velmi rádi, že se podařilo na místo nové dobrovolné editorky a redaktorky sehnat osobu povolanou, komunikativní a znalou místních poměrů, Zdenku Blechovou ze Lhoty, které tímto přejeme hodně zdaru.

Budeme moc rádi, když se editorce (e-mail: zdeblechova@seznam.cz), případně nám na obecní úřad ozvete s novinkami, o kterých sami víte, či o událostech, o kterých byste se v příštích číslech rádi dočetli. Přivítáme též další přispěvatele či alespoň tipy na články a drobné příspěvky věnované různým tématům.

Na závěr bychom rádi poděkovali Janě Jakubičkové, která za časopisem stála od jeho počátku a díky které také časopis před časem vycházel. Předchozí starosta Vladimír Petrлік i zastupitelstvo časopisu přáli, manželé Petrлікovi do něj přispívali.

Věříme, že se vám, vážení a milí čtenáři starého známého dobrého Chrousta, teď ovšem oblečeného v novém kabátě, bude časopis líbit, že se vám v něm bude dobře číst a že se v něm dozvíte mnoho zajímavého o dění ve Chříči, Lhotě a blízkém okolí. O jeho podobě a obsahu můžete totiž do značné míry rozhodovat sami svoji aktivitou a zájmem o dění kolem vás.

*Za vedení a zastupitelstvo obce Chříč Viktor Kovařík
12. listopadu 2019*

Editorial

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, milí sousedé, po roce a půl dostáváte do rukou nové číslo informačního zpravodaje Chroust, které jsem měla tu čest připravit. Jak k tomu došlo? Na jaře letošního roku mě oslovil zastupitel obce Chříč Viktor Kovařík s nabídkou, abych se tohoto úkolu ujala. Obec chtěla vydávání zpravodaje obnovit. Neměla ale nikoho, kdo by převzal štafetu po Janě Jakubíčkové. Nad překvapující nabídkou jsem váhala. Bydlím v Praze a ve Lhotě, kde máme chalupu, pobývám jen tři měsíce v létě. K redakční práci je potřeba počítač, internet a telefonní signál, a to byl problém. Toto všechno mám po zbytek roku v Praze, ale tam zase nemám žádné informace o dění v regionu. Trochu zapeklitá situace. Nakonec se podařilo technické překážky do určité míry překonat, co se však ukázalo mnohem obtížnější, bylo získat informace o dění v obcích, a to přesto, že jsem v tu dobu pobývala ve Lhotě. Plánovala jsem kromě standardních zpráv ze života v obcích zařadit blok aktuálních témat (sucho, nedostatečná veřejná doprava, dostupnost mobilních sítí, obnova polních cest atd.) a jejich dopad do života obcí. To se bohužel nepodařilo, čas je zkrátka nepřítel nás všech. Zvítězil nad ním pouze starosta Slatiny Josef Šafránek. O to více mu za jeho autorskou účast děkuji.

Na závěr bych se vám ráda představila. Žiji sice v Praze, ale v tomto regionu se cítím také doma. Moji rodiče zde před 46 lety koupili chalupu a pro mého tatínka to byl tehdy shodou okolností také po 46 letech návrat do rodného kraje. Pocházel ze Chříce a jeho tatínek z Hlinců. To byl také důvod, proč jsem se nakonec rozhodla pomoci s vydáním tohoto čísla Chrousta. Ať se vám dobře čte!

Vaše Zdenka Blechová

Správa obce

Zastupitelstvo obce Chříč a Lhota vás zve

Přijďte se společně veselit, potěšit, pobavit, občerstvit

V letošním roce:

- **rozsvítime vánoční stromek.** Rozzáří se tradičně na návsi v neděli **1. prosince** v 16.30 hodin, občerstvení bude zajištěno;
- připravujeme **mikulášskou nadílku** ve čtvrtek **5. prosince** (Mikuláše s čerty a anděla lze objednat u pí Průšové nebo na OÚ.).

V příštím roce:

- se v neděli v podvečer **6. ledna** vydá dům od domu **Tříkrálový průvod**. Děti budou psát křídou na dveře K+M+B 2020 a žehnat tak domům;
- **masopustní rej** odstartuje veselí průvodem masek odpoledne v sobotu **22. února**. Očekávat lze bujarou zábavu, dobré jídlo a pití;
- **stavěním májky a pálením čarodějnic** přivítáme jaro. Těšit se na to můžete ve čtvrtek **30. dubna** v odpoledních hodinách.
- propuknou **Chříčské slavnosti** na návsi v sobotu odpoledne **13. června**.

Bližší informace o programu a konání akcí sledujte na webových stránkách obce www.chric.cz a ve vývěsních skříňkách obce.

Jaké akce nás čekají v dohledné době?

- V nejbližších letech (přesný termín doposud není znám) se plánuje oprava komunikace směrem ke Zvíkovci (nad pivovarem). Tato rekonstrukce bude poměrně rozsáhlá, a jelikož se podloží pod komunikaci propadá, nebude to jednoduché ani pro staváře, ani pro nás obyvatele. Také se počítá s dalšími opravami místních komunikací.
- Dále bude na návsi a v blízkém okolí instalován kamerový systém dvou až tří kamer.
- Vstoupili jsme do jednání s farností Kralovice o získání budovy a přilehlého pozemku mateřské školy (bývalá fara) do vlastnictví obce.
- V obci Chříč i Lhota jsou umístěny nové kontejnery (popelnice) pro likvidaci jedlých olejů a tuků z domácností. Tuk se v uzavřené PET lahvi vhodí otvorem do kontejneru.
- Kontejner na velkoobjemový odpad bude občanům Chříče k dispozici příští rok ve dnech 20. až 23. března.

Martin Hartman, starosta Chříče

Co nového v chříčské školce a škole?

Mateřská škola Chříč učí podle nového vzdělávacího programu

V září 2019 nastoupilo do Mateřské školy Chříč 21 dětí z naší obce i blízkého okolí, z toho čtyři jsou ve věku dvou let. Děti chodí do jedné třídy. Na výchovnou činnost a pobyt venku se dělí dle věku na dvě skupiny.

Učíme podle nového vzdělávacího programu

Pro školní rok 2019/2020 máme zpracovaný nový Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s názvem „Skřítkové a víly“. V jeho rámci budeme celý rok chodit na procházky do přírody, seznamovat se s netradičními materiály, poznávat staré řezbářské řemeslo a jeho nástroje. Společně vyrábíme loutky – skřítky a víly. Vyřezáváme je přímo před dětmi, aby viděly, jak se rodí marioneta nebo maňásek z kusu dřeva. Děti pak s vyrobenými loutkami hrají divadlo. Pro divadelní výchovu využíváme i nové netradiční

divadlo s malovanými pohádkami od české malířky. Důležitou součástí vzdělávacího programu je i hudební výchova. Seznamujeme děti s netradičními hudebními nástroji, jako je například kalimba. Děti se učí vnímat a produkovat vlastní hudbu. Hravou formou se tak propojuje hudební a divadelní výchova.

Šikovné děti, že... ?

Dbáme na pohyb

Ve škole dbáme i na fyzický vývoj dětí, proto s dětmi cvičíme dětskou jógu. Radost z pohybu je u dětí viditelná, důležité také je, že jóga dokáže zklidnit i živější děti.

Připravujeme děti na vstup do základní školy

Děti také připravujeme na vstup do základní školy. Děje se tak prostřednictvím deseti tabletů s výchovným didaktickým programem, které mateřská škola nakoupila z prostředků dotačního programu ŠABLONY II. Didaktický program je zaměřený na rozvoj sluchu, paměti, matematických představ, zraku a prostorové orientace. Elektronická část programu je doplněna dřevěnými stavebnicemi, se kterými děti pracují podle programu na tabletu. Spojuje se tak v mozku dítěte centrum OKO – RUKA, což je důležité pro nácvik čtení a psaní.

Děti se také těšily z návštěvy kouzelníka Waldina, který je naučil několik triků a kouzel, užili si Dračí den a dýňování. S nadcházejícím podzimem připravujeme lampionový průvod v MŠ.

Plánujeme

Výukové aktivity v dalších měsících zaměříme na polytechnickou a environmentální výchovu, abychom rozšířili znalosti a dovednosti dětí v těchto oblastech.

Vybavení školy bychom rádi rozšířili o keramickou pec, kterou plánujeme koupit rovněž z dotací, abychom nemuseli dojíždět na kroužek keramiky až do DDM v Kralovicích.

Zdeňka Flögelová, ředitelka MŠ

Monika Kalová, učitelka MŠ

Vaříme tak, aby dětem chutnalo

Ve školní jídelně Mateřské školy Chříč se snažíme sestavovat pestrý jídelníček odpovídající požadavkům stravování předškolních dětí. Proto zařazujeme zdravé potraviny – jáhly, pohanku, kukuřičné potraviny, bulgur, kuskus a používáme také rýžovou mouku. Často vaříme luštěninová jídla. Jídelníček obohacujeme také o jídla z čerstvých ryb. Sami si pěstujeme bylinky, kterými ochucujeme pokrmy. Každý den mají děti dostatek čerstvého ovoce a zeleniny. Dbáme na dodržování pitného režimu dětí. Nápojový „lístek“ obsahuje kromě neochucené pitné vody také sirupy s podílem ovoce, 100% ovocné a ovocno-zeleninové mošty a kvalitní ovocné čaje.

Dagmar Blechová, kuchařka MŠ

Základní škola Pivoňka vstoupila do třetího ročníku

V Základní škole Pivoňka ve Chřívči začal 2. září 2019 pro dvacet devět dětí nový školní rok. Škola tak zahájila již třetí rok fungování. Do historie se zapíše tím, že v něm byla slavnostně otevřena nová, druhá třída. Přestěhovali se do ní třetáci, čtvrtáci a žáci pátého ročníku, kterých je dohromady sedmnáct. Do stávající třídy nastoupilo dvanáct prvňáčků a druháků. Počet žáků se tak oproti minulému školnímu roku zvýšil celkem o devět žáků.

Co jsme se už letos naučili

Výuka začala vzájemným seznamováním žáků. Probíhalo nejen ve Chřívči, ale také na adaptačním kurzu v Jesenicích. Tady jsme společně prožili příběh o draku Ajdarovi, který zachránil svět. Děti tak hrou získaly poznatky o životě pod zemí, naučily se jak lépe spolupracovat, společně se domluvit, uvařit večeři pro všechny a umýt nádobí po celé třídě. V říjnu jsme se věnovali výuce češtiny a historie spojené s výtvarnou výchovou, zařadili jsme dílny čtení a tvůrčího psaní, učili děti pracovat na projektech. Pokud jde o výuku angličtiny, která od letošního roku probíhá v nové učebně, je skvělé, že děti učí rodilá mluvčí z USA. Přírodovědě se děti učí celý rok přímo v terénu, dělají pokusy a mají společné hodiny etiky.

Důležité místo zaujímá po celý rok ve výuce dětmi oblíbená hudební výchova. Všechny děti se učí hře na zobcovou flétnu, výuka probíhá ve třech skupinách, do nichž jsou děti rozděleny podle úrovně dovednosti. Společně s dětmi se radujeme z toho, že v Pivoňce vzniká již skutečná kapela, neboť mnoho dětí hraje i na další nástroje. Na konci září jsme oslavili u sochy sv. Jana Nepomuckého svátek svatého Václava. Děti se zde setkaly s osobou rytíře z hory Blaník, kterému poděkovaly za úrodu, zazpívaly a zahrály písničku. Upekly si sušenky a perník. Prvňáci byli „pasováni“ na pážata. V říjnu probíhala výuka částečně ještě venku, dílem již ve třídách, pátky ale trávíme s dětmi tradičně celý rok venku.

Děti v plném soustředění. O čem asi přemýšlejí?

Mezi dráty – projekt o komunismu

Každých zhruba šest týdnů se s dětmi věnujeme určitému tématu, které se snažíme dětem představit z různých stran. Letos již probraná témata Co je pod zemí a Kde bydlíme vystřídá u mladších dětí téma Povolání a u starších žáků téma Komunismus ve formě projektu Mezi dráty. Starší děti budou získávat informace a poznávat tuto dobu z literatury, dobových materiálů i rozhovorů s pamětníky období let 1948 až 1989. Poté budou ve skupinkách v rámci samostatného projektu zpracovávat příběhy pamětníků. Jejich výstupy bude možné shlédnout při Vzpomínkovém večeru ve chrčíčském kostele 30. listopadu. Děti sehrají od 17 hodin unikátní divadelní a hudební představení v prostorách chrčíčského zámku. Je to náš příspěvek k 30. výročí události listopadu 1989. V rámci projektu se s dětmi vydáme do příbramského muzea do bývalých dolů a do památníků obětem komunismu Vojna u Příbrami.

Děti zvou na Vánoční podvečer s jarmarkem

V prosinci plánujeme opět uspořádat Vánoční podvečer s jarmarkem a zpíváním koled. Děti na jarmarku budou prodávat své výrobky, které vyrábějí ve čtyřech dílnách. Truhlářská, šicí, rukodělná a včelařská dílna fungují od letošního roku při školní družině. Vánoční podvečer s jarmarkem je otevřen pro širokou veřejnost, uskuteční se ve čtvrtek 19. prosince od 16 hodin.

Do školy (na kurzy) mohou chodit i dospělí

Pivoňka nabízí i v letošním školním roce nejen dětem zajímavé možnosti jak trávit volný čas. Jde o truhlářinu, horolezení, divadelní kroužek, taekwondo, šachy, keramiku. Poslední tři kroužky jsou otevřeny i pro širší veřejnost. Podrobné informace o kroužkách a kurzech jsou zveřejněny na webových stránkách školy www.pivonka.cz.

Daří se nám, získali jsme grant

Těší nás, že se naši škola daří. Podařilo se nám mj. získat grant na úpravu prostranství před školou a na výstavbu venkovní učebny. Věříme, že i nadále bude naše škola obohacovat kulturní a společenský život ve Chříči. Budeme velmi rádi, že se i s vámi, jejichž děti nejsou žáky naší školy, budeme potkávat na jejich akcích. Srdečně vás na ně zveme.

Jana Jakubičková, ředitelka ZŠ Pivoňka

Spolkový život

Sdružení Propolis pro vás připravilo na přelom roku 2019 a 2020 tyto akce

Vzpomínkový večer na listopad 1989 – Poděkování za svobodu bez drátů

je připraven na sobotu **30. listopadu**

15:00 Moderovaná diskuze s pamětníky, kteří byli během komunismu perzekuováni, proběhne ve sladovně pivovaru Chříč

17:00 Komponovaný večer v podání žáků ZŠ Pivoňka složený ze zpracovaných příběhů pamětníků perzekuovaných za komunismu, vzpomínka a hold všem obětem komunismu a poděkování za svobodu aneb 30 let od sametové revoluce se bude konat v kostele sv. Jana Nepomuckého ve Chříči – vstup zdarma

18:00 Koncert legendárního písničkáře Vladimíra Merty – kostel sv. Jana Nepomuckého ve Chříči – vstup 120 Kč.

Adventní setkání v sobotu 7. prosince začne

v 17:00 mší, na ni bude navazovat v 18:00 koncert pěveckého sboru v kostele sv. Jana Nepomuckého ve Chříči. V 19:30 zahájí kapela Spermabanks ve sladovně Pivovaru Chříč večer plný zábavy.

Setkání s Ladislavem Heryánem,

katolickým knězem, salesiánem, vysokoškolským učitelem, biblistou se uskuteční **11. ledna 2020** v Pivovaru Chříč. Bohatý program je připraven na celý den.

Dopoledne: Dvě promluvy L. Heryána s následnou diskuzí na biblická témata: Co může křesťanství nabídnout člověku v dnešní době? Co Bůh přináší člověku? O Božím milosrdenství mezi námi. Jak žít víru v každodenním životě? Jak...Proč...

Společný oběd a povídání u piva.

Odpoledne: Diskuze nad otázkami účastníků
Společná mše s přímluvnou modlitbou
Možnost soukromých rozhovorů s L. Heryánem.

Zájemci o setkání mohou v Pivovaru Chříč přespat. Rezervujte si nocleh a oběd na: jana.jakubickova@gmail.com či SMS: 702 404 105.

Masopust propukne v sobotu 22. února

Nevšední datum, nevšední zážitek. Začátkem odpoledne vyrazí maškary po sousedech. Hudba, tanec, dobré jídlo. Završení v pivovaru Chříč. Jídlo – pivo – veselo!

Co nás čeká na jaře a v létě?

Šachový turnaj s účastí mezinárodní mistryně Kateřiny Čedíkové (květen).

Pouť ke sv. Janu Nepomuckému (16. května 2020)

Kříčfest (22. srpna 2020) a možná i letní kino...

Markéta Tesárková, Propolis

Sbor dobrovolných hasičů

Od letošního roku bude jezdit chříčský hasičský sbor k zásahům nejen s cisternou Tatra 815. Nově ji bude doprovázet vůz značky Volkswagen multivan, který pro Jednotku sboru dobrovolných hasičů Chříč zakoupila obec. Vůz je určen k dopravě osob. S transportem hasičů k zásahům se jednotka dlouhodobě potýkala. Využití vozu bude ale víceúčelové, jednou měsíčně bude sloužit k zásobování mateřské školy potravinami. Personálně bude tuto službu zajišťovat Petr Uher. Obci se tak za jedny peníze podařilo „uhasit“ hned dva problémy.

Letos naposledy bezúplatně

Historie hasičského dobrovolného sboru ve Chříči začala před více než 130 lety. Dodnes je nepřetržitě působícím tělesem na Kralovicku a službu poskytuje i pro okolní obce. Do letošního roku to bylo bezúplatně. Nově, na základě aktuální právní úpravy, ji budou obce, které uzavřou smlouvu s obcí Chříč na poskytování této služby, hradit. Jednání o tom s okolními obcemi probíhají.

Provoz není zadarmo

Roční rozpočet jednotky sboru dobrovolných hasičů, kterou financuje obec, činí 90 000 korun. Z této částky se mj. hradí nákup a údržba ochranných pomůcek, nákup hasebních prostředků, dýchací techniky, pohonných hmot, školení členů hasičského sboru. Do budoucna plánují hasiči rozšířit své technické vybavení ještě o plovoucí čerpadlo. Na jeho nákup však potřebují okolo 30 000 korun. Obec opakovaně žádá o dotaci na jeho nákup, zatím bezvýsledně.

Obnova tradice hasičského bálu

Chříčtí hasiči se však nevzdávají a hodlají si alespoň část potřebných prostředků sami vydělat. Napadlo je spojit příjemné s užitečným a tak oživilí myšlenku tradičního pořádání hasičského plesu. „Chtěli jsme ples pořádat v zimě příštího roku ve Chříči v bývalém lihovaru, který bychom si pronajali od firmy Agrolesy. Zjistili jsme však, že v budově není topení, a tak asi budeme plesat až na jaře“, říká starosta hasičů Jan Štulík. „To už nám snad bude teplo nejen ve víru tance“, dodává s úsměvem.

Zdenka Blechová

Rally Club Chříč

Letošní Rally Chříč se konala 21. září. Podzimní svezení má dlouholetou tradici, šlo již o šestnáctý ročník. V začátcích se rally konala jako závody na místních komunikacích, později se přesunula na uzavřenou trať – pole.

Letošní ročník přilákal nejvíce závodníků, celkem jich odstartovalo 94 včetně 11 žen. Závodníci byli rozděleni do několika kategorií dle obsahu svého závodního speciálu.

Díky slunečnému a teplému počasí přilákala tato akce hodně diváků a obdivovatelů motorsportu, kteří zažili nevšední sobotní den plný zábavy, adrenalinu a dobrého jídla.

Rádi bychom poděkovali všem, kteří spolupracovali při organizaci této akce, a také děkujeme za podporu sponzorům, bez kterých bychom nemohli pořádat rally na takové úrovni.

Těšíme se na další ročník, a doufáme že se povede minimálně jako ten letošní.

Sabina Jandová

Před startem

Zkouší podnikat. Zkuste to také

Návrat k půdě

Když mu bylo patnáct, sám zasázel česnek na celé babiččině zahradě. Aniž ho o to někdo žádal, natož ho k tomu nutil. To se poprvé ozvaly geny zděděné po předcích-sedlácích. Podruhé k tomu došlo za více než třicet let, když viděl, jak hoří na poli obilí. V blízkosti jeho vlastního pole pronajatého zahraniční firmě. Plameny a zčernalé zbytky pšenice v něm probudily sedláka se zakořeněným pevným vztahem k půdě a odpovědností k ní. Rozhodl se. Začne hospodařit.

Tři roky administrativního jednání

Proces navrácení polností se protáhl na téměř tři roky. Po dohodě s nájmcem byla menší pole roztroušená po velkých lánech scelena do jednoho desetihektarového celku, jehož součástí je i menší část pronajatá od dosavadního nájemce. Potřebná obslužná cesta

využívaná dosud jako pole je už vyznačena a předpokládá se, že bude v budoucnu ve spolupráci s obecním úřadem obnovena jako obecní polní cesta, která zkrátí mj. obyvatelům Lhoty cestu na Chříč a na hřbitov. Hodlá se podílet na její obnově a přispět k ní výsadbou vhodných keřů a stromů na svých pozemcích. Zvýší tak orientaci v krajině, pomůže chránit půdu před erozí a ještě poskytne životní prostor ptákům, drobným živočichům a zvěři.

Sbírání poznatků

S rozhodnutím hospodařit logicky přišla otázka „jak na to“. Mnohé si pamatoval z vyprávění prarodičů. Především od nich věděl, že půda je majetek, který, „má-li dát, musí také dostat“. Proto sbíral informace, poslouchal rady a zkušenosti dřívějších i současných hospodářů, nechal si udělat laboratorní rozbor půdy, koupil traktor, vyklidil stodolu. Provedl hlubokou orbu. Nejde mu o to vydělat hned a za každou cenu. Za rozumné považuje, aby se mu zaplatily vstupní náklady, vydělal na sadbu na další rok a případně zbylo trochu „něco navíc“ jako rezerva na horší časy. Ale počítá i s variantou, že nezbude nic. A s čím začne? No přeci s česnekem. S tím už má vlastní zkušenost. Říká, že dá více práce, ale je zajímavý finančně a navíc není náročný na vodu. Vysází ho na jeden a půl hektaru, na zbytek polí zatím plánuje vysít vojtěšku jako zelené hnojení. Půda si žádá své. Přejme, ať se urodí a ať si můžeme už příští rok mazat topinky česnekem z pole Václava Mokrého ze Lhoty.

Zdenka Blechová

Pivo nebo cidre...?

Tak co si dáme? Pivo nebo cidre? Takhle nebo podobně se můžeme zanedlouho ptát, budeme-li chtít uhasit žízeň.

Proč právě cidrem? O jaký nápoj jde? Není to žádný nováček, byl znám už v antice. Nápoj má tedy tisíciletou tradici, stále oblíbený je i v západní Evropě a svou cestu si našel v posledních letech i k nám do Česka a nejnověji také do Chříče.

Pokud jste ho už ochutnali, víte, že cidre (vyslovuje se sidr) je nápoj s nízkým procentem alkoholu, který vzniká řízeným kvašením jablečného moštu. K jeho výrobě se používají speciální odrůdy jablek. Aby byl cidre opravdu dobrý, musí se tyto odrůdy umět správně namíchat. Je to zkrátka věda. Výsledný mošt se pak naplní do sudů, nechává se zrát a následně se stáčí do lahví.

Co s ním?

Proč právě cidre? Protože tato poslední výrobní fáze oblíbeného nápoje bude také nově probíhat ve Chříči. Do vybudování stáčírny se rozhodli pustit dva noví majitelé původního kulturního domu. O podnikání nejdříve vůbec neuvažovali, ale když přišla výhodná nabídka na jeho koupi, podlehl této myšlence, založili společnost s ručením omezením Cidreria a vzali si úvěr.

Stáčet, učit se, bydlet – vše pod jednou střechou

Každé podnikání je pro obec nejen ekonomickým přínosem. „Uvědomili jsme si, že koupí objektu a jeho víceúčelovým využitím můžeme pomoci dalšímu rozvoji obce“, říká Petr Jakubíček, jeden z jeho nových majitelů. „Úřední šiml spojený s koupí objektu je za námi, teď už stačí maličkost – vybudovat stáčírnu“, dodává a usmívá se. Dobře ví, že

bude třeba přebudovat celý vnitřek stavby. A to ještě chvíli potrvá. Budova ale ožila už teď. Tři místnosti nově slouží škole Pivoňka, které nepostačovaly dosavadní prostory. V budově jsou také tři bytové jednotky, v jedné z nich už bydlí nová paní učitelka, která učí v Pivoňce. Díky tomu může školu navštěvovat více dětí.

Tak na zdraví a ať se brzo stáčí!

Zdenka Blechová

Povedlo se, inspirujte se

Zdárná obnova špýcharu ve Lhotě

Původní vesnická architektura má své nepopíratelné kouzlo. Vlastnit stylovou chalupu si přeje mnoho chalupářů, problém ale nastává s její údržbou. Podléhá totiž památkové ochraně. Znamená to respektovat určitá omezení, což majitele často od oprav objektů zcela odradí. Šťastný osud měl v tomto směru roubený špýchar ve Lhotě, jehož existenci zaznamenává katastr již k r. 1841. Letos se dočkal téměř kompletní obnovy. Zbývá dokončit povrchovou úpravu roubených stěn včetně vymazání spár, kterou majitelé provedou již vlastními silami. K jejímu provedení dostali odborné informace a navíc mají letitou zkušenost s údržbou roubené chalupy. Lze proto téměř s jistotou předpokládat, že i tato závěrečná etapa rekonstrukce proběhne úspěšně.

Na přání majitelky objektu Boženy Blechové a jejich dětí zveřejňujeme jejich poděkování Viktorovi Kovaříkovi za jeho stěžejní pomoc při administrativním vyřizování žádosti o dotaci a celém procesu obnovy stavby a také za jeho přátelský vztah k Josefu Blechovi.

-zb-

V letošním roce došlo iniciativou majitelů usedlosti čp. 20 k obnově drobné stavby špýcharu, který se nalézá na dvoře statku. Stav budovy byl již v havarijním stavu a bylo snad zázrakem, že objekt dosud držel pohromadě. Začátkem roku 2019 podali majitelé úspěšnou žádost o příspěvek na jeho obnovu Ministerstvu kultury České republiky z tzv. Programu péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny. Jelikož Lhota u Chříče je právě takovou vesnickou památkovou zónou, Ministerstvo kultury podpořilo následně obnovu špýcharu částkou ve výši 80 procent celkové výše opravy.

Pro obnovu špýcharu bylo nutné kromě dalších potřebných podkladů připravit projektovou dokumentaci, kterou zhotovil Ing. Marek Soukup z nedalekých Kralovic. Po jeho schválení ze strany příslušných organizací a státních institucí byla oslovena firma zkušeného tesaře Martina Soukupa z Kralovic. Ten

Špýchar před obnovou, stav v roce 2017, foto VK

zhotovil rozpočet, který byl mj. nutný pro podání žádosti o dotace. Náročné tesařské a statické práce na špýcharu prováděla firma převážně na sklonku léta. Kromě výměny řady trámů z obvodových stěn bylo nutné zcela nově zhotovit celou konstrukci krovu včetně obou štítů. Materiál pro obnovu byl ručně opracován a pečlivě spasován tak, aby se jeho podoba přiblížila původnímu řemeslnému charakteru. Krytina byla vzhledem k dobrému stavu znovu použita a osazena, samozřejmě po pečlivém očištění.

Pohled na špýchar po obnově a před dokončením úprav povrchu a spár, stav v roce 2019, foto VK

Práce byly průběžně kontrolovány pracovníky odboru památkové péče v Kralovicích a zástupcem Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Plzni.

Vzhled špýcharu se po obnově přiblížil jeho původnímu stavu před postavením dalších novodobých přístřešků a bočních chlévů. Příští rok dojde již vlastními silami majitelů k dokončení obnovy spočívající především v pracích spojených s povrchovou úpravou roubených stěn špýcharu včetně vymazání spár odpovídajícím materiálem pro tyto historicky hodnotné stavby. Na závěr se sluší připomenout a ocenit snahy majitelů o obnovu špýcharu, jehož rekonstrukci si mj. velmi přál i nedávno zesnulý Pepík Blecha, náš milý lhotecký soused a chalupář, který v usedlosti vyrůstal a v závěru života opět rád pobýval.

Za Lhotecký okrašlovací spolek LOS Viktor Kovařík

Veřejná doprava - věčný problém mikroregionu

Hezky pěšky

Nejlepším pohybem pro lidi především starší generace je chůze, říkají odborníci. Věřím tomu. Patřím do této věkové kategorie, pěšky chodím často a ráda celý život. Někdy je to však nezbytnost. Řídit jsem bohužel přestala před mnoha lety a tak jsem odkázána na veřejnou dopravu. Rozhodnu-li se někam jít pěšky, nebo např. jet na kole, je to proto, že chci. Nemám-li však jinou volbu, protože v daném místě chybí nebo špatně funguje veřejná doprava, vadí mi to, protože mě to omezuje.

Ocitám se v této situaci pravidelně na tři měsíce v roce, které trávím na chalupě ve Lhotě, v kraji svého tatínka. Běžné cestování za nákupem, neřku-li cesta do Prahy či zpět, se změnil občas v nepříjemné dobrodružství. Např. když jsem se nikoli z vlastního zavinění ocitla dvacet tři kilometrů před cílem své cesty a ujel mi poslední spoj, na který jsem chtěla přestoupit. Takovou vzdálenost jsem sice pěšky zvládla mnohokrát a rozhodně bych ji ušla i dnes. Je-li však pět hodin odpoledne, jsem ověněna dvěma batohy napěchovanými nákupem (nepočítala jsem s dálkovým pochodem) a šance, že se dovolám své devadesáti sedmileté mamince, abych jí sdělila, že dorazím bůhví kdy, se rovná nule, je to k vzteku.

Ostatně se signálem je to zde stejné jako s dopravou. Také moc nefunguje. Ale mám štěstí v neštěstí. Počkám dvacet minut a jiným spojem se dostanu o šestnáct kilometrů blíže svému dočasnému domovu. Skvělé, zbývá mi už jen sedm kilometrů. Batohy jsou ale čím dál těžší. Pokusím se stopovat. Je podvečer tři čtvrtě na šest a šance, že pojedou nějaké auto, které by mě navíc svezlo, není moc velká. Tři auta mě minou, čtvrté už ale zastaví. Řídí ho mladý muž, vrací se domů do Hlinců. Je nejen ochotný, ale i příjemný společník. Když jsem mu řekla, že můj dědeček pocházel z Hlinců, řekl, že nespěchá a zavezl mě až před dům, i když si zajel.

Děkuji znovu nejen vám, mladý muži, děkuji všem, kteří mi ochotně zastavujete na silnici. Děkuji všem řidičkám a řidičům ze Chříče, ze Slatiny, z Holovous a dokonce i z Hedčan, zvláště pak svým sousedům ze Lhoty, kteří mě tu svezou na nákup, tu odvezou brzo ráno na autobus, na který musím jinak šlapat více než pět kilometrů pěšky, dokonce pro mne i ochotně zajedou v devět hodin večer až do Rakovníka, kde mi ten den hospitalizovali maminku. Neuvádím jména těch, kteří mi pomohli, protože někdy ani jejich jména neznám, nebo bych mohla nechtěně na někoho zapomenout.

Pocit i vlastní zkušenost, že vás druzí nenechají v těžkých chvílích na holičkách, je k nezaplacení. Víím také, že stav veřejné dopravy není starostům a zastupitelům Chříče i okolních obcí lhostejný, že se snaží ho změnit k lepšímu. Proto vám jménem především všech místních obyvatel, kteří z jakýchkoli důvodů nejedou vlastním autem a „komfort“ současného stavu veřejné dopravy si užívají po celý rok, předem děkuji za to, že je také nenecháte na holičkách a budete se společně dále brát za jeho zlepšení.

Zdenka Blechová

Odkazy minulosti. Jaká bude budoucnost?

Do tohoto čísla plánované ale zatím nezařazené téma obnovy polních cest evokovalo vzpomínky starosty Slatiny Josefa Šafránka na stav místních komunikací na konci 80. let minulého století. Připomínaly spíše neudržované polní cesty před rozoráním než hlavní komunikace mezi obcemi. Není to ostatně tak dávno a neškodí si některé věci připomenout a srovnat s dnešním stavem věcí.

Také téma dlouhotrvajícího sucha motivovalo autora nejen k zamyšlením nad naším současným chováním k přírodě, ale také k tomu, abychom si více vážili přírodních „zázraků“, kolem nichž denně chodíme.

-zb-

Místní komunikace – ohlédnutí do historie

Na konci 80. let minulého století obyvatelé všech našich vesnic dlouhodobě trápil velmi špatný stav místních komunikací. Pamětníci si vzpomenu na nezapomenuté, hrbolaté, rozbahněné spojnice obcí. Nás, funkcionáře zemědělských družstev nabádali, udělejte s tím něco. Znamenalo to, vyasfaltujte je. Nezbylo než se o to pokusit, ale jak, když v té době bylo vše plánováno, limitováno a byl všeho nedostatek. Přesto jsme našli cestu.

Místo uhlí silnice

Vláda finančně dotovala Sokolovský hnědouhelný revír, a to štedře. Někaké peníze tam ale obvykle zbývaly a koncem roku se vracely na kraj. Rozhodli jsme se je využít. Nejdříve bylo třeba zajistit, aby se z kraje dostaly na okres Plzeň-sever. O to se postaral poslanec kraje Z. Václavík. Z okresu bylo nutné je predisponovat na MNV Chříč. Peníze ale chtěli všichni. To býval boj. Byl jsem sice předsedou zemědělského družstva, ale jako mladík jsem neměl šanci, tam platilo slovo a známosti Vladimíra Kouteckého, který byl do r.1986 dlouholetým předsedou zemědělského družstva. Když šlo vše dobře, peníze dorazily na MNV Chříč nejdříve v prosinci. Objednávka na vyasfaltování silnice se však odesílala už v březnu. Tu muselo podat zemědělské družstvo, vše v průběhu roku financovat a doufat, že do konce roku peníze dorazí z MNV. To bývalo riziko, to bývaly nervy!

Ke splnění snu pomohl i pytel brambor

Kámen byl z Třebnušky a Mladotic. Asfalt dodávaly silnice Rakovník, silnice Beroun zajišťovaly práci a pracovníci byli z Prahy. Nezapomenutelný byl jejich parták p. Brudna, to byl pan mistr. Abychom vše docílili, „motivovali“ jsme je úplatky, jako byl pytel brambor, láhev ruské vodky a bedna piva. Dnes věci směšné hodnoty, ale tenkrát to pomáhalo. Na finance dohlížel J. Konopásek a organizovat pomáhali J. Kondelík st., Vl. Rybáček a A.Vilím. Snad ani nelze popsat naši radost, když dílo bylo hotovo. Byl to sen generací, který se společnou prací všech podařilo naplnit.

A výsledek? Vyasfaltovány byly silnice v letech:

1987 Březsko – Holovousy a Holovousy – Hlince

1988 Hlince – Ptyč, Ptyč – Dolany – Studená a cesta okolo Holovouského háje

1989 Slatina – Holovousy a Studená – Kouteckých.

Na závěr poučení pro vás mladé. Pokud se chce a táhne se za jeden provaz, dokáže se nemožné. Pamatujte si to a dle toho jednejte.

Josef Šafránek, předseda zemědělského družstva v letech 1987 až 1992

Zázraku, jak dlouho zůstaneš zázrakem?

V obci Slatina byla v r. 1963 za domem č. 45 vybudována požární nádrž. Má rozměry 20 × 55 m, hloubku až 2,2 m s kapacitou 1 600 m³ vody. Voda v ní je vhodná i ke koupání. V posledních několika letech jsme opravili gabionem zadní břeh nádrže, dobetonovali boční břehy, odbahnili ji, opravili protipovodňovou strouhu, zpevnili přístupovou cestu a také jsme dokončili odkup pozemků pod nádrží. To vše za finanční pomoci Plzeňského kraje.

Den plný očekávání... Rybářský den ve Slatině

Je velikou raritou, že nádrž nenapájí žádný přítok. Voda je plněna jen z pramenů. Je to zázrak! Zvláště v poslední době jistě všichni vnímáme změnu klimatu. Letní neúměrná vedra a dlouhá sucha. Myslím, že příroda nám vrací to, že se k ní chováme špatně. Převládá konzumní, k přírodě bezohledný způsob života. Nejsme dost pokorní ke krásné přírodě, kterou nám naši předci zachovali, a jakoby nás nezajímalo, jakou ji zanecháme našim potomkům.

Všichni ve Slatině sledujeme výši hladiny vody v nádrži. I po letošním létě můžeme říci: Je to dobré, zatím drží. Přesto se ptáme: Ty naše chloubu, ty náš zázraku, jak dlouho ještě zůstaneš zázrakem?

Josef Šafránek, starosta obce Slatina

Udalo se u nás, u vás...

Chytilovi se chytili zámku

Studovaly spolu na vysoké škole. Jana a Mariana, budoucí učitelky. Studium skončilo, kamarádství přetrvalo. Jana se vdala a usadila s manželem v obci Chříč. Mladé manžele sem přilákala zchátralá budova starého pivovaru. Jana s Petrem a skupinou svých přátel

založili sdružení Propolis a se stovkami dobrovolníků se pustili do obnovy pivovaru i „práva várečného“. Mariana za Janou jezdila a záhy pochopila, že nepůjde pouze o obnovu pivovaru, ale o něco mnohem cennějšího – snahu vytvořit zde místo, kde se všem dobře žije. Zalíbilo se jí to natolik, že přijala tuto myšlenku za svou a přenesla ji na svého pozdějšího muže Matěje. Ten navíc podlehl kouzlu zdevastovaného zámku a oba i tomu, co se kdysi odehrávalo v jeho

To bude ještě práce...

zdech. Zisk z hospodaření na panství byl využíván pro charitativní účely. A tak, když se Petr v žertu Matěje zeptal, zda nechce zámek koupit, odpověděl: „Jasně, já ho koupím“.

„Přijeď, zámek je na prodej“, zavolal Petr o dva roky později Matějovi.

Žert se proměnil v realitu

Matěj s Marianou a dvěma kamarády zámek i s polovinou hospodářského dvora koupili. Matěj ke správě zámku založil Ústav šlechtičen z. ú. Název odkazuje na majitelky zámku bývalého chříčského panství. O více než století později na ně nynější Ústav šlechtičen hodlá v nové podobě navázat. Na otázku po ceně Matěj odpovídá: „Kupujete-li zchátralý zámek, nepotřebujete moc peněz. Finančně nákladnou se tento typ investice stává, až když ji začnete přivádět k životu.“ Pro Matěje, Marianu a jejich přátele začíná možná celoživotní dobrodružství. Zámek nekoupili pro sebe, chtějí ho otevřít veřejnosti.

Spatřují v projektu, jak říká Mariana, jedinečnou příležitost pro rozvoj jich samotných, tak i komunity ve Chříči. Zároveň jsou si vědomi rizik s takovým projektem spojených. Léto bylo zatím ve znamení prvních úklidových „zájezdů“ přátel.

Na řadě je rekonstrukce

Představa o tom, jaké bude mít zámek konkrétní využití, bude postupně krystalizovat v průběhu rekonstrukce. Bude dlouhá a lze očekávat, že přinese mnohá překvapení. Navíc bude nutná spolupráce s památkovým úřadem. Jisté je, že by si zámek na sebe měl vyděl mj. udržitelným podnikáním, veřejně přístupnou knihovnou a komunitním projektem. Než k tomu dojde, budou rekonstrukci financovat ze svého a pokusí se na ni získat dotace. Mariana a Matěj by zde mj. rádi vybudovali posezení na jižních terasách, kde si budeme moci třeba vypít kávu. Příjemná představa, že...? *Zdenka Blechová*

Noví majitelé mají k dispozici jen málo informací o zámku a životě v něm, zvláště pak z druhé poloviny minulého století, které by jim mj. pomohly při rekonstrukci. Postrádají také fotografie a technickou dokumentaci. Budou vděční za jakékoli informace od pamětníků nebo přenechání starého náradí a nástrojů.

Kontaktovat je lze na adrese matej.chytil@gmail.com, telefonním čísle 777 620 233 nebo zanecháním vzkazu přímo v chříčském pivovaru u Petra Jakubička.

Ve Lhotě jsme odzvonili prázdninám

Už čtyři roky zvoníme ve Lhotě o prázdninách. Nápad zvonit, se kterým přišel chalupář Petr Lomberský po obnově kapličky, se okamžitě ujal. Na první pokusy se zvoněním se sešlo půl vesnice, každý si je chtěl vyzkoušet. Moc jsme to neuměli, navíc zvon nebo spíše zvonek se zasekával. To pak bylo nutné přinést žebřík a zvonek uvolnit. Dost jsme se u toho nasmáli. Zasekávání jsme svépomocí odstranili a zvonit jsme se nakonec také naučili, ale mnozí z nás si svůj osobitý styl zachovali. Vůbec to nevadí. Paní Jiřina Pašková, která má kapličku nejvíce na doslech, už za ty čtyři roky pozná, kdo zvoní. Letos ji zmátla jen dva a půlletá Anežka Kovaříková, která se rozhodla také do zvonění zapojit.

Zvonění si nejvíce užívají děti

Už jsme si na tuto zvukovou polední a podvečerní kulisu obce zvykli natolik, že by nám chyběla. V poledne nás zvonění upozorňuje, že je čas oběda, večer pak třeba, že už máme skončit s prací na zahrádce. Zvláště pro děti, které přijdou do obce na návštěvu, je zvonění vítanou atrakcí. To jsou pak k vidění houfy dětí v doprovodu dospělých příbuzných mířících ke kapličce.

Odzvonili sice prázdninám, ale smutní z toho nebyli..., foto Jiří Skalický

Všechno jednou končí, i prázdniny. To je líto především dětem a proto se rozhodl Josef Zelinka, rovněž chalupář, pilný zvoník a dědeček čtyř vnoučat, jim poslední prázdninový víkend zpříjemnit. V sobotu rozhlásil, že se bude v neděli v poledne zvonit konec prázdnin. Děti zvonily, rodiče a prarodiče zachycovali tuto událost na mobily, společnou fotografii pořídil Jiří Skalický. Každé zvonící dítko si odneslo čokoládovou odměnu. A protože si všichni u toho užili spoustu legrace, napadlo někoho, že bychom příští rok měli zvonit také začátek prázdnin. Vypadá to, že Lhota je pozoruhodné místo. Rodí se zde samé dobré nápady a zdá se, že je na obzoru nová tradice, na kterou budou jednou vzpomínat především děti. A to je dobře, zvonění lidí sdružuje a sblížuje a vytváří tak hezké místo k žití.

Za Lhotecký okrašlovací spolek LOS Zdenka Blechová

Všude dobře, ve Lhotě nádherně ...

Kde máte chalupu? Ve Lhotě. Kde to je? Blízko Kožlan. Narodil se tam Beneš. Aha. Je tam hezky? Nádherně, končí tam silnice, nejezdí žádná veřejná doprava, vesnice nemá obchod, poštu, natož školu, volat můžeš tak leda z okna. Takhle popisují tázajícím se vesničku, kde máme chalupu. A ještě dodávám, že se v ní narodila významná operní pěvkyně Milada Šubrtová. V obci je jen malá zrenovovaná kaplička a kdysi zde bývala hospoda. U Zusků, vzpomenou pamětníci. Dnes se v ní díky ochotě současných majitelů konají při různých příležitostech sešlosti místních obyvatel. Naproti ní je mělký rybníček s bahnitým dnem vybudovaný jako požární nádrž.

Vesnička to vždy bývala zastrčená a neprůjezdná. Dnes do ní vede alej ovocných stromů, které zde svépomocí zasadili před šesti lety lhotečtí občané. Obec si zachovala do značné míry původní ráz, proto se také líbí mnohým, kteří přehlédnou značku, že silnice vedoucí do obce je slepá. Letos v létě sem zabloudil mj. konvoj amerických historických vojenských vozidel, který mířil do Machova mlýna. Při odjezdu jsem jim salutovala.

Vylidní se, nebo ožije mladou generací?

Z původních usedlíků zde natrvalo už nikdo nežije, chalupy zdědili potomci, nebo je koupili noví majitelé a užívají je jako rekreační objekty. Někteří z nich sem naopak ze svých původních domovů přesídlili a žijí zde celoročně většinou poté, co odešli do důchodu. Život v obci plyne poklidně, možná na první pohled až moc. A tak když se před dvěma a půl rokem narodila a stala se nejmladší občankou Anežka Kovaříková, byla to událost. Od září letošního roku drží tento primát její sestřička Bětuška Kovaříková. Před třemi roky se zde zakoupil a natrvalo usadil nový mladý majitel rekreačního domku, nové mladé majitele má i jedna z posledních chalup v obci. Na opačném konci při příjezdu do obce vyrostle na rozděleném pozemku, který kdysi patřil k jedné usedlosti, nový rekreační objekt. Jeho budoucí rovněž mladí majitelé tráví už dva roky volný čas zatím v maringotce a čekají, až budou moci začít stavět. Také vlastníci ostatních nemovitostí se činí, kdekdo opravuje, renovuje, přestavuje. Ještě nějaký rok a bude to vesnička jak malovaná. Ve Lhotě toto všechno víme. Teď už to víte i vy v ostatních obcích. A co se děje a jak to vypadá u vás? Pochlubte se!

Zdenka Blechová